

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Tiina Roht
Linnasekretär

02.11.2020 nr 2.1-4/20/3547

Pärnu Linnavalitsus
Suur-Sepa 16
80098 PÄRNU

E-post. linnavalitsus@parnu.ee

Ettepanek avaliku teabe seaduse paremaks rakendamiseks

Andmekaitse Inspeksioon viis augustis ja septembris läbi kohaliku omavalitsuse võrgulehtede seire. Kohaliku omavalitsuse üksuse tegevuse avalikkus ja läbipaistvus on üks olulisemaid põhimõtteid, mis tagab demokraatliku riigikorralduse ning igäühe õiguste ja vabaduste teostamise. Teabe avalikustamise kohustus võib tuleneda nii avaliku teabe seaduse (AvTS) §-st 28 kui ka eriseadustest. AvTS § 28 lg 1 p 32 kohaselt tuleb võrgulehel avalikustada ka teave, mille avalikustamise kohustus on ette nähtud teiste seadustega. Samas kohustab AvTS § 43 lg 1 p 3 kaitsma AK teavet juhusliku või tahtliku volitamata juurdepääsu eest.

Seire käigus vaadati asutuse võrgulehtedel järgmise teabe olemasolu ja nõuetekohast avalikustamist.

1. Kas andmekaitse spetsialisti (AKS) andmed on leitavad võrgulehelt ja äriregistrist
2. Andmekaitsetingimuste avalikustamist
3. Riigihangete avalikustamist, sh hankeplaani ja hankekorra leitavust
4. Volikogu õigusaktide ja protokollide avalikustamist
5. Eelarve avalikustamist
6. Personalikäskkirjade avalikustamist (puhkus, lisatasud)
7. Sotsiaaltoetuste andmise kordade, sh avalduste vormide leitavust
8. Dokumendiregistri kaudu e-kirjadele juurdepääsu võimaldamist
9. AK märgete kajastamist dokumendiregistris ja AK teabele juurdepääsu võimaldamist
10. Füüsiliste isikute nimede avalikustamist dokumendiregistris

25. mail 2018 jõustunud Euroopa Liidu isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 37 kohustab avaliku sektori asutusi määrama andmekaitseametniku ning avalikustama andmekaitseametniku kontaktid ja teavitama sellest järelevalveasutust. Kuigi teavitamiskohustus saab täidetud kui andmed on avalikustatud Äriregistri [ettevõtja portaali](#) kaudu, eelistab kodanik leida teavet andmekaitse spetsialisti kohta ka asutuse võrgulehelt.

Euroopa Liidu isikuandmete kaitse üldmääruse artiklid 13 ja 14 sätestavad, milline teave tuleb teha isikule teatavaks tema andmete töötlemise korral. Samuti kohustab AvTS § 28 lg 1 p 31¹ teabevaldajaid avalikustama oma asutuse võrgulehel kasutajasõbraliku teabe dokumentides sisalduvate isikuandmete töötlemise kohta asutuses. Seekord vaatasime andmekaitsetingimuste avalikustamist.

AvTS § 28 lg 1 p 20 sätestab, et võrgulehel tuleb avalikustada teave teostatavate ja teostatud riigihangete kohta. Riigihangete seaduse § 9 lõiked 6 ja 7 kohustavad avalikustama ka hankekorra ja hankeplaani. Samas ei sätesta seadus kuidas ja millise aja jooksul tuleb riigihanked veebilehel avalikustada. Kuna riigihangete seadus kohustab üle lihthanke piirmäära hanked ka riigihangete registris avalikustama, siis on mõistlik lisada link ka riigihangete registrile kust on vastavad hanked leitavad. Seire käigus vaatlesime kas, kus ja kuidas on võrgulehtedel avalikustatud teave teostatud ja teostavate riigihangete kohta ning kas hankeplaani ja hankekord on leitavad.

Kuna aasta alguses oli palju kaebusi seoses volikogu istungite protokollide ja õigusaktide õigeaegse avalikustamisega, siis vaatasime seire käigus ka volikogu istungite protokollide ja õigusaktide avalikustamist, mis peavad kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse kohaselt olema kättesaadavad kõigile.

Samuti on eelarve dokumentide osas avalik huvi olnud üsna suur, seega vaatasime, kuidas on avalikustatud teave eelarvete menetlemise ja vastuvõtmise kohta.

15.03.2019 hakkas kehtima avaliku teabe seaduse § 36 lg 1 p 9 muudatus, mis ei luba kehtesta juurdepääsupiirangut ka töölepinguga töötajate palgaandmetele. Ehk siis töölepinguga töötajate palgaandmeid ei pea küll avalikustama avaliku teenistuse veebilehel, kuid kuna seadus ei luba neile juurdepääsupiirangut kehtestada, mistõttu dokumendiregistris neile piirangut kehtestada ei saa. Seega kontrollisime kuidas on omavalitsustes avalikustatud lisatasude ja puhkuste käskkirjad.

AvTS § 28 lg 1 punkt 4 kohustab riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutust oma veebilehel avalikustama asutusele esitatavate avalduste ja muude dokumentide vormid ning nende täitmise juhendid. Seekord vaatasime kitsalt sotsiaalvaldkonda, kuidas on avalikustatud teave sotsiaaltoetuste ja teenuste saamise kohta ning kas kuidas on leitavad avalduste vormid, kuna inimestel, kes on mingil põhjusel sattunud olukorda kus nad ei tule toime ja vajavad abi, on tihti seda väga raske küsida. Omavalitsus peaks sellise teabe toetuse taotlemise kohta avalikustama nii, et see oleks lihtsasti kättesaadav kõigile kes seda vajavad. Ehk siis isikutel oleks veebilehelt võimalik saada teavet, millisel juhul millist toetust on võimalik saada ja mida tuleks selleks teha.

AvTS § 12 lg 3 punkt 6 kohustab dokumendiregistris avalikustama dokumendi suhtes kehtivad juurdepääsupiirangud. Juurdepääsupiiranguga dokumentide kohta tuleb dokumendiregistris kajastada ka piirangu alus ja aeg. Seire käigus vaatlesime kas piiranguga dokumentidel on kajastatud piirangu alus ja aeg ning kas piirangu kehtivuse ajad on kooskõlas seadusega. Samuti seda kuidas on kaitstud AK teave.

AvTS § 12 lg 4¹ kohaselt tuleb dokumendiregistris registreeritud digitaalsetele dokumentidele (sh asutuste vahelisele kirjavahetusele) võimaldada juurdepääs dokumendiregistri kaudu juhul, kui neile pole kehtestatud juurdepääsupiirangut. Seire käigus vaatasime ainult kirjavahetuse osa.

Alates 2016. aastast ei luba AvTS § 12 lg 3¹ dokumendiregistri avalikus vaates kajastada füüsilisest isikust kirja saatja/saaja andmeid, mille kaudu isik oleks tuvastatav. Seire käigus kontrollisime füüsilise isikute andmete avalikustamist dokumendiregistri avalikus vaates. Eeltoodu ei kohaldu juriidilise isikute esindajate andmetele.

Seire läbiviimise ajal esinesid Pärnu linna võrgulehel järgmised puudused:

- 02.04.2020 dokument nr 4.2-1/56/2020 „Lisatasu parktika juhendamise eest“ piirangu TLS § 28 lg 2 p 13 alusel;
- Seire ajal leidsin dokumendiregistrist ainult lapsehoolduspuhkuse käskkirju.

Rohkem puhkuse käskkirju ei leidnud. Jääb arusaamatuks, miks ei ole leitavad korralise puhkuse käskkirjad;

- E-kirjadele, millele ei ole kehtestatud juurdepääsupiirangut ei võimaldata dokumendiregistri kaudu juurdepääsu (näiteks 18.09.2020 dokument nr 11-9/7736/2020-1, 16.09.2020 dokument nr 9-8/8002/2020, 09.09.2020 dokument nr 4.3-7/7760/2020);
- Dokumendiregistri metaandmed kohati eksitavad. Nii näiteks 18.09.2020 dokumendi nr 7-31/7850/2020-4 saajaks/saatjaks on märgitud eraisik, kuid tegelikult on juriidiline isik;
- Kuna eelnimetatud dokumendid on leitud pistelise kontrolli käigus ning seire ajal kontrolliti ainult 2020. aasta dokumente, siis palun täiendavalt üle vaadata ka varasemalt registreeritud dokumendid.

Teen ettepaneku kõrvaldada seire käigus leitud puudused. Ühtlasi palun Teil anda ettepaneku osas tagasisidet hiljemalt **2. detsembriks 2020**.

Meeldivat koostööd soovides

/allkirjastatud digitaalselt/
Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel